

### — Half Nederland in rep en roer.

Indien men de pers aanmerken mag als de hartslag van het volk, dan is half Nederland in rep en roer.

Wat is er gebeurd?

De bezitter van een groot landgoed richtte met zijn broeder en zijn secretaris een Naamlooze Vennootschap op, om dat landgoed, waarop hij tot nogtoe gewoon had te exploiteeren, van de 250 aandeelen, nam hij er zelf 248. Zulke gevallen kunnen soms een truc zijn om belasting te ontduiken. Want zoo'n Naamlooze Vennootschap betaalt minder belasting dan een particulier. Reeds is een wetsontwerp ingediend, om zulke mystificaties tegen te gaan.

De pers vestigde echter tot heden nooit de aandacht op iemand, die een N. V. tot exploitatie van eenig landgoed in het leven riep. Ze stond te hoog, om iemand zoo maar voetstoots van bedrog te verdenken.

Doch nu viel ze op eenmaal van haar hooge voetstuk en brak haar klompen.

Want de grondbezitter, wiens naam nu in het „Staatsblad" verscheen, was niemand anders dan... de tegenwoordige Minister van Financiën.

De „N. R. Ct." wijdde er oogenblikkelijk nota bene een hoofdartikel aan, waarin geen verdenking werd uitgesproken, maar dat toch verwachtte, dat Minister Colijn zich zou zuiveren.

De laatste (groene) „Amsterdammer" zou bijna een Colijn-nummer genoemd kunnen worden. Braakensiek teekende een plaat met onderschrift, dat Landgoedbezitter-Colijn tot Tolbaas-Colijn laat zeggen: „Daar ben ik nog net lekker doorgeslipt". Charivarius doopte zijn pen in den inkt der profanie en dichtte een „Ruize-rijm" op het „Christelijk boeren". In zijn „Telefoongesprekken" heeft Cel 2 het er ook al over. Men luistert:

„Hallo!... met wie?..."

— Heeft U de „Nieuwe Rotterdammer" gelezen over die Naamlooze Vennootschap?...

— Ah, leest U alleen „De Standaard"? Neen, daar staat nog niets in.

Zelfs het R.-K. Weekblad „De Nieuwe Eeuw" doet er aan mee. Daar drukt een dagboekschrijver art. 2 van de Statuten der N. V. af en insinueert dan: „Ik heb er eens over nagedacht en de bepalingen omtrent de personele belasting en de inkomstenbelasting en de forensenbelasting gelezen. Daarna heb ik mijn pijp gestopt".

Ziet, dat behoort nu tot „de daverende dingen dezer dagen".

„Geldt een vrome, een fijne. En dan nog wel den leider der anti-revolutionairen.

En tegenover zoo iemand acht men iedere verdachtmaking, iedere beleediging geoorloofd.

Het staat zonder onderzoek al van te voren vast, dat de Minister van Financiën tot de sekte behoort, die anderen een wet opleggen, maar die haar zelf met den vinger niet aanroert.

En waar komt nu heel het geval op neer?

Dat Minister Colijn zijn landgoed voor goed heeft verlaten en nu zijn infrek heeft genomen in het kasteel Oud-Wassenaar.

Van den toelag, om de wet te ontduiken, is alzo geen sprake.

In zulke gevallen is de exploitatie volkomen wettig, ook wanneer het ontwerp is aangenomen.

Zal nu de insinuerende pers haar excuus aanbieden?

Totnogtoe viel er niet veel van te merken.

Ah, ze leest misschien „Nederlander" en „Standaard" zonder ze te lezen.

Dat is ook een kunst. Maar geen fraaie.

Of is misschien Braakensiek op dit moment een

Dat, waar de eisch der Synodale organisatie hem met den eisch van Gods Woord in strijd brengt, de Kerkeraad, als in dienst van God staande, Gode meer gehoorzamen moet dan den menschen.

Verder wordt dan aangetoond, dat dit geval zich hier metterdaad voordoet, waar toch de Synodale organisatie eischt, dat ook niet-belijdende predikanten zouden erkend en hun eensdenkende leerlingen onder medewerking van ouderlingen, als lidmaat zouden bevestigd en ingeschreven worden. Hieruit volgt dus, dat de Kerkeraad alsnu te kiezen had tusschen het verleenen van een medewerking, maar die uitliep op een weerstaan van de bevelen Gods, — en tusschen een weigering van die medewerking, omdat hij Gode niet ongehoorzaam zijn mocht; een keuze die immers geen oogenblik een keuze voor hem zijn kon.

Deze weigering der Amsterdamsche ouderlingen, om tegenwoordig te zijn bij de aanneming van moderne leerlingen, is hun van irenische zijde hoogst kwalijk genomen. Volgens Ds Hogerzeil was dit de fout, welke de gansche zaak van het Amsterdamsche conflict bedorven heeft. Volgens Dr Vos was dit revolutie. En volgens Dr Bronsveld hadden de in gebreke gebleven ouderlingen tot hun plicht moeten geroepen worden.

Eigenaardig echter, dat er eenige jaren tevoren een oogenblik is geweest, waarop de irenischen zelfden oordeelden, dat ook hun te doen stond,

plaat aan het ontwerpen, waarop hijzelf, Charivarius, Cel 2 en anderen afgebeeld worden als Canossa-gangers, blootshoofds en barrevoets, staande in de sneeuw voor den ingang van Oud-Wassenaar?

### — Half Nederland verontwaardigd.

Half Nederland — maar nu een andere helft — is verontwaardigd over het wets-ontwerp tot revaccinatie, herinenting.

Men vraagt: worden dan de wenschen der anti-revolutionairen met voeten getreden?

Onze partij heeft op haar ontwerp-stembus-program staan: afschaffing van den vaccinedwang. Ook las men, hoe het Kabinet in deze materie reeds een wetsontwerp indiende.

En vlak daartegen in nu een ontwerp tot verdubbelde vaccinatie?

Hoe is dat met elkander te rijmen?

Dat zijn vragen van te zwaar gewicht, dan dat we er ons met enkele regels van zouden afmaken. We hopen er binnenkort op terug te komen.

Waarvan hier akte.

### — Leider en leiding.

Nog altijd houdt de politieke onrust onder de Roomschen in ons land aan.

Voor eenige jaren werd tegenover de R.-K. Staatspartij de Nieuwe Katholieke Staatspartij gesticht, die als motief aanvoerde, dat de oude partij te veel den democratischen kant opging. Deze nieuwe partij werd echter opgeheven.

En nu komt St-Michael met de beschuldiging, dat de partij te weinig democratisch is.

Zeer kras is het Bondsbestuur tegen de Michaelisten opgetreden. Het sprak uit, „dat het Verbond St. Michael in zijn tegenwoordige gedaante is een zelfstandige politieke partij, waarmede de R.-K. Staatspartij geen relatie onderhoudt, voor welke doen en laten zij niet aansprakelijk is en niet de minste verantwoordelijkheid draagt".

Zou de bondsvergadering deze uitspraak sanctionneeren, dan zouden de Michaelisten uit de partij worden gebannen.

Maar de laatste staan daarover op hun achterste beenen.

In een vergadering in den Haagschen dierentuin verklaarde een spreekster onder luide bijvalsbetuingen, dat de Michaelisten niet uit de partij zouden gaan, al mocht men er hen willen uitrusten.

De schuld voor dezen gespannen toestand wordt van die zijde — maar van die zijde niet alleen — vooral aan den leider, baron Van Wijnbergen, gegeven en aan de slappe leiding, welke er van het Bondsbestuur uitgaat.

Er bestaat geen noodzaak, dat men zich van onzen kant in dit geschil mengt.

Maar wel is het gewenscht voor de coalitie, dat men weet, wat men aan de Roomsche heeft.

Nu zijn de Roomschen in de Tweede Kamer feitelijk een onbetrouwbare fractie geworden.

De poets, die de groep-Van Schaick gebakken heeft, is nog niet vergeten.

Het opbieden van de groep-Bomans tegen de socialistischen evenmin.

Voor de beide andere Rechtsche partijen is het van het hoogste belang, dat men op de Roomsche Kamerfractie in haar geheel kan rekenen.

Trouwens, van de eenheid der Roomschen hangt voor een groot deel de bestaanszekerheid van de coalitie af.

### — Regeeringsbelangstelling bij begrafenissen.

Wat is voorgevallen bij Heijermans' graf doet de vraag rijzen of de belangstelling van de Regeering bij die gelegenheid wel op haar plaats was.

Die begrafenis is toch geheel ten voordeele van de Sociaal-Demokratische Partij „uitgebuit".

wat in 1885 de Amsterdamsche Kerkeraad deed, en dat zij toen voornemens waren, zelve een geheel gelijksoortig conflict in het leven te roepen, en dit wel naar aanleiding van geheel hetzelfde punt, dat te Amsterdam in geschil kwam. Zie: De Strijd voor Kerkherstel, 2e druk, hfdst. VIII § 4, blz. 245—248. Zelfs de irenische Dr J. H. Gunning Jr achtte verzet tegen het fatale Art. 38 recht en plicht. 'Was ook zooals hij schreef: „Volgens Art. 38 leverde een ouderling enkel door 'tfeet van zijn aanwezigheid (bij de aanneming door een modernen predikant) den sleutel van het Heilig Avondmaal in handen van een loochenaar van zijn Heer". Wie ook maar eenigszins het geloof der gemeente deelde, moest, volgens Gunning, voelen dat hier de grens zijner gehoorzaamheid aan de Synode lag. En zoo luidde toen het oordeel van alle irenische woordvoerders.

Dr Kuyper liet dan ook niet na, in Het Dreigend Conflict met de stukken aan te toonen, hoe destijds al wat rechtzinnig in de kerken dezer landen was, zich met hand en tand tegen de invoering van het famenze art. 38 had verzet.

De brochure verscheen in Maart 1886. Ze loopt echter over de Attesten-kwestie, zooals die gedurende het jaar 1885 zich afspeelde, en die men voor een groot deel ook reeds in De Heraut van dat jaar terug vindt.

Ziehier de Inhoudsopgave:

De „Haagsche Post" doet als haar meening hooren:

Maar als een dergelijk geval zich nog eens voordoe, hopen wij, dat de Regeering zich vooraf vergewist van de omstandigheden, waaronder zulk een plechtigheid wordt ingericht; dat zij, ook ter wille van haar eigen waardigheid, zich liever onthoude van elke openbare betuiging van deelneming, indien deze gevaar zou loopen om, vrijwel als quantité négligable, door de organisatoren van socialistische, communistische of zelfs katholieke partijmanifestaties te worden opzijgeschoven of half-gesmoord. Dan zal er een gekrijsch van verontwaardiging opgaan tegen zulk een regeering, die onze groote mannen negeert, enz. enz. — maar de Regeering late de schreeuwers schreeuwen.

Ons dunkt die raad verstandig.

Zelfs zouden wij iets verder willen gaan.

De regeering onthoude zich in deze zooveel mogelijk.

Zij heeft zich nu al een paar keer gebrand.

### — De barbaartheid der socialistischen.

Er werd Minister De Visser een verwijt van gemaakt, dat hij niet heeft voorkomen, dat Heijermans in betrekkelijke armoede gestorven is.

Minister De Visser heeft zich verdedigd, dat hij, zoodra hem de behoeftige omstandigheden van den nu overledene ter oore kwamen, dadelijk maatregelen heeft getroffen.

Doch „partijgenooten" waren van die omstandigheden reeds eer op de hoogte.

Waarom zijn die niet voldoende bijgesprongen? Zij zijn talrijk genoeg.

Zelfs zitten er kapitalisten onder hen.

En bij het graf werd verzekerd, dat Heijermans met zijn „Op hoop van zegen" duizende visschers voor de „Partij" heeft gewonnen.

Zij lieten toch Heijermans niet in armoede om na zijn dood tegen de „kapitalistische" regeering te ageeren?

Heijermans moest toch niet dienen als het bekende ei, dat moet worden stukgeslagen, om er een politieke ommelet van te bakken?

### — Het protokol van Genève.

Vele landen blijken huiverig het protokol van Genève te onderteekenen.

Minister Chamberlain reisde naar Rome om den Raad van den Volkenbond te bewegen de beslissing aan te houden tot het volgende voorjaar.

Officieel gaf hij als reden op, dat Engeland eerst de dominions wilde hooren.

De Raad besloot tot uitstel.

Voedt Engeland de hoop, dat dit uitstel tot afstel zal leiden?

Ook minister Van Karnebeek, ofschoon warm voorstander van den Volkenbond, houdt zich tegenover het protokol van Genève gereserveerd.

Hij wees op het groote offer, dat daardoor van ons land gevergd wordt.

Allereerst kunnen wij dan niet zoo gemakkelijk meer buiten een eventueelen wereldoorlog blijven.

Vervolgens kunnen wij gedwongen worden deel te nemen aan een oorlog, waartegen het volks-geweten in opstand komt.

Eindelijk zal onze jongelingschap in zulk een geval zijn bloed moeten geven voor een zaak, waarmee ons land niets heeft uit te staan.

Dit is zeker geen kwestie om er over heen te loopen.

Het verwondert ons dan ook zeer, dat een man als Prof. Kernkamp den Minister dit wikken en wegen ten kwade duidt en in de (groene) „Amster-

- § 1. Hoe de Kerk van Amsterdam onder het juk kwam.
- „ 2. Vrij Beheer en Kiescollege.
- „ 3. Strijd met het Modernisme.
- „ 4. Vergrijp der zeventien Ouderlingen.
- „ 5. De aannemelingen van Ds Van Gorkum.
- „ 6. Het verzet van alle belijders des Heeren tegen het fatale artikel 38.
- „ 7. De onmogelijke positie der Ouderlingen.
- „ 8. De noodlottige Attesten.
- „ 9. Vroeger niet van gehoord.
- „ 10. De onverhoedsche aanval der Modernen.
- „ 11. Het verweer van den Kerkeraad op grond van Gods Woord.
- „ 12. De inmenging der hogere besturen.
- „ 13. Zijaanval op het Vrij Beheer.
- „ 14. Gods Woord beslist de zaak.
- „ 15. Resumtie in veertien vragen en antwoorden.
- „ 16. Slotvermaning.

Daarachter volgen dan nog 16 Bescheiden, die, met kleine letter gedrukt, 36 bladzijden beslaan.

Dit vlugschrift is het eerste van die reeks van pennenvruchten die, met verbazingwekkende vlugheid, door Dr Kuyper, tijdens den Amsterdamschen kerkstrijd, vaak ten koste van zijn nachtrust, geschreven zijn. Zie: De Werkmethode van Dr Kuyper, door H. S. S. Kuyper, De Stichtische Courant, 27 October 1917, Bijvoegsel.